

Telá

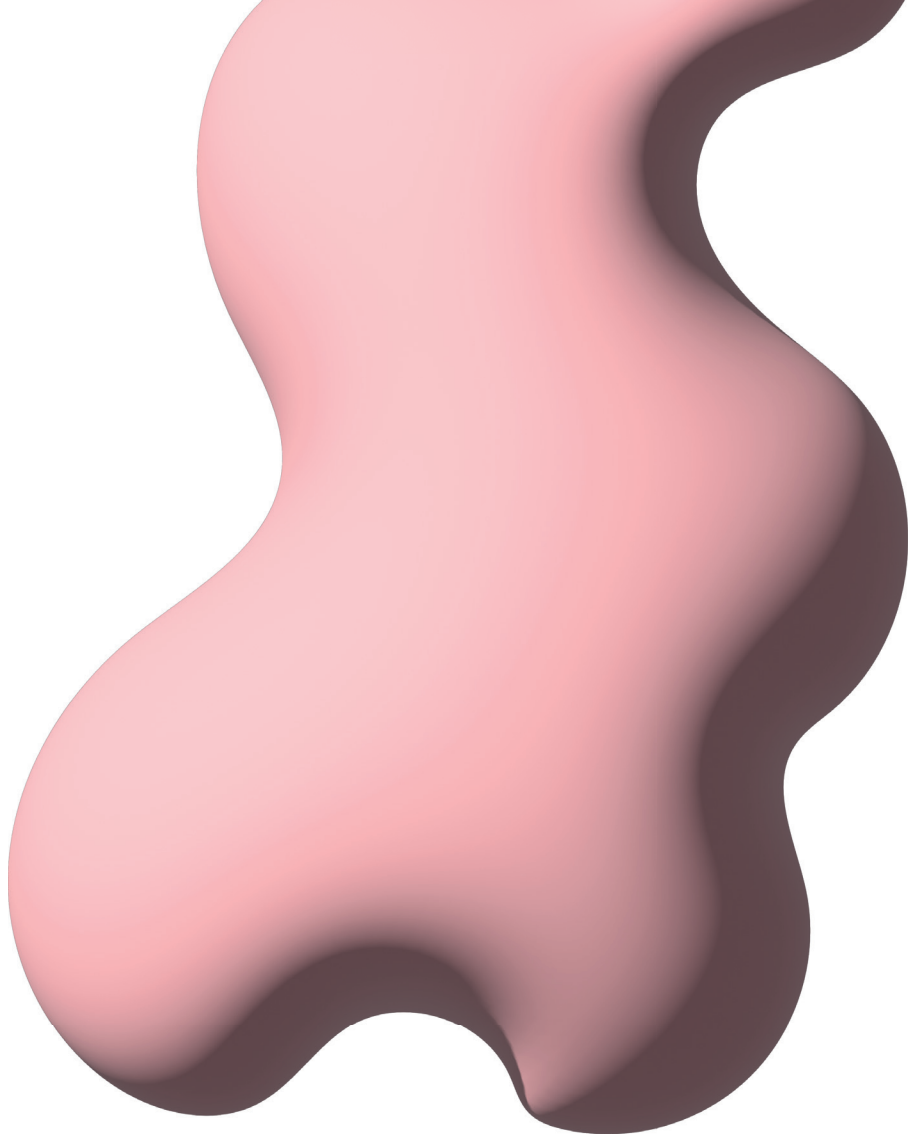
Klára
Vlasáková

Copyright © 2023 Klára Vlasáková
Translation © Nataša Pravdová, 2024
Design & layout © Nikola Janíčková, 2024
Slovak edition © Laputa/Literárna bašta, 2024

ISBN 978-80-8283-048-7

**Klára
Vlasáková**

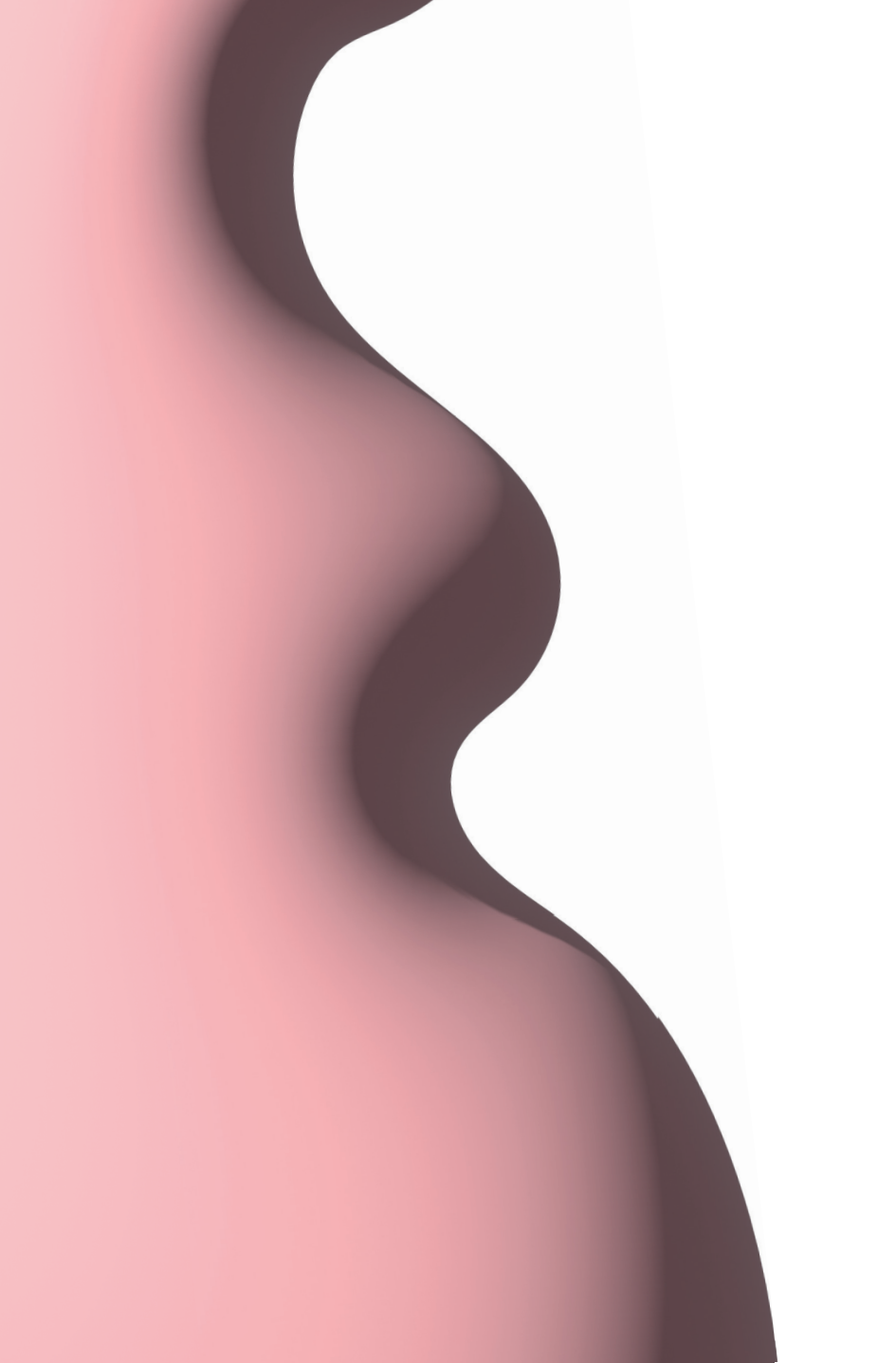
Telá

**Klára
Vlasáková**

The background features a large, abstract, wavy shape in a soft pink color. This shape is set against a white background and has several irregular, organic cutouts. The overall aesthetic is clean and modern, with a focus on fluid, organic forms.

The background features a soft, abstract composition of overlapping, wavy shapes in shades of light pink and white, creating a sense of depth and movement. The shapes are smooth and fluid, with some darker pink tones in the shadows, giving it a three-dimensional appearance.

Telá

Věruške a Zbyňkovi

Žila raz jedna dievčina, ktorá bývala v peknom dome na kraji dediny so svojou starnúcou matkou. Keď dospela, vydala sa za najkrajšieho muža v okolí a priviedla si ho domov. Prvých pár týždňov si všetci spolu dobre nažívali, ale jej muž sa čoskoro začal sťažovať.

„My máme ešte všetko pred sebou a raz si založíme rodinu. Mali by sme mať priestor sami pre seba. Prečo s nami býva tvoja matka?“

„Je to predsa jej dom,“ pokrčila bezradne plecami mladá žena.

„A až tak veľa miesta nezaberá.“

Muž sa nedal: „Musíme sa kvôli nej uskromňovať. A budú tým trpieť hlavne deti, ktoré sa nám určite čoskoro narodí.“

Ženu predstava potomstva naplnila šťastím a láskavo svojho muža objala. Ten sa jej z náručia vyšmykol.

„Keby si ma skutočne milovala, tak sa o to postaráš.“

„Ako o mne môžeš pochybovať?“ oborila sa naňho.

Muž sa len zaškeril. „Tak mi to dokáž.“

Škriepok medzi manželmi pribúdalo a mladá žena to už nemohla vydržať. Musela sa rozhodnúť.

Raz v noci sa vkradla k matke do spálne a pritlačila jej na tvár vankúš. Matka sa metala a lapala po dychu, ale dcéra vytrvala a pridržala vankúš, až kým sa matka neprestala hýbať. Jej telo odrazu vyzeralo také malé a krehké, akoby sa čas odrazu pretočil naspäť a zo starej ženy sa stalo dieťa. Bezbranné. Nevinné. Mladej žene sa stiahlo hrdlo, ale na ľútosť už bolo neskoro.

„Dobre,“ pochválil ju manžel, keď mu povedala, čo spravila. „Ale čo urobíš s telom?“

„Pochovám ho na záhrade.“

„To nemôžeš!“ zhrozil sa. „Nechcem, aby bola tak blízko. Len by nám to prinieslo smolu.“

„Tak čo mám spraviť?“

„Musíš ju rozsekať. Rozsekať a zakopať v lese.“

Mladá žena šla do stodoly pre sekeru a vrátila sa k mŕtvole. Všimla si, že matka má na ľavej pančuche oko, cez ktoré jej presvitala sfialovená šupinatá koža, ktorá vyzerala ako časť tela nejakého exotického živočícha. Mohla si dovoliť nové pančuchy, samozrejme, to hej, ale hovorila, že peniaze odkladá pre dcéru a zaťa, tí ich predsa potrebujú oveľa viac.

Mladá žena odvrátila pohľad od nohy. Sklonila sa nad matku, zodvihla sekeru a prudko zaťala. Ostrie sa jej zahryzlo do krku. Ozval sa nepríjemný chraplavý zvuk, z ktorého sa žene zatočila hlava tak, že skoro omdlela. Začala do tela sekať rýchlo a zúrivo, chcela mať čo najrýchlejšie za tým, inak sa zblázni, zblázni sa, zblázni!

Ako sekala, po tvári jej tiekli slzy a kvapkali do krvavej mláky, ktorá sa jej tvorila pri nohách. Keď bola konečne hotová, naphala kusy matkinho tela do vreca, iba hlava sa tam nevošla. Vzala ju teda do náručia, vrece si prehodila cez rameno a vyrazila z domu.

Tú noc svietil mesiac celkom slabo, krajinu osvetľovalo iba pár neistých lúčov. Keď žena vstúpila do lesa, nevidela už skoro nič. Cez husté koruny stromov svetlo takmer neprenikalo. Pokúšala sa našlapovať pomaly a opatrne, ale aj tak niekoľkokrát zakopla a zatackala sa, len zázrakom sa udržala na nohách.

Keď to hlava matky videla, zľutovala sa nad svojou dcérou a prehovorila:

„Chod', kadiaľ ti poviem. Dám pozor, aby si si neublížila.“

Ako to mladá žena započula, vykričkla hrôzou. Nečakaný hlasný zvuk vyplašil nočné tvory a rozochvel lístie na stromoch. Kto sa opovažuje rušiť nočný pokoj?

„Ničoho sa neboj,“ povedala hlava. „Som tu s tebou.“

Mladá žena sa upokojila a zovrela hlavu o niečo pevnejšie. Tá starostlivo sledovala zem pod jej nohami a doviedla ju bezpečne až na čistinku, kde bola suchá a ľahká pôda. Tam začala dcéra kopať hrob.

Keď bola jama dostatočne hlboká, uložila do nej matkino telo. Hlava sa na ňu celý čas láskavo pozerala. Pozerala sa na ňu, až kým jej dcéra cez oči nenahrnula zeminu.

„Išlo ti to výborne, dcérenka,“ zašepkala ešte, kým jej hlina zasypala ústa.

Mladá žena sa vystrela a natiahla si stuhnuté telo. Pozrela sa nad seba a zbadala, že vetvy stromov sa začínajú sfarbovať ružovkastým ranným svetlom. Všetko navôkol bolo čisté a nepoškvrnené, bez viny, bez pamäti.

Mladá žena sa vydala na cestu domov. Išlo sa jej ľahko ako nikdy predtým. Jej nohy sa odrážali od machových vankúšov, akoby odrazu vôbec nič nevážila. Stačilo by povyskočiť a vzniesla by sa do vzduchu. Plachtila by nad stromami ako vták. Vôbec nič by jej nekládlo odpor.

Jeden

Telá starých žien v skutočnosti neexistujú – je veková hranica, časovo bližšie neurčená, ale aj tak pevná, po ktorej dovŕšení prestávajú byť viditeľné. Keby ste staré ženy postavili vedľa seba a povedali im, aby sa vyzliekli, neuvideli by ste pod ich šatami nič; iba prázdno, ktoré sa začína pod krkom a končí sa nad kolenami, odkiaľ zas pokračujú viditeľné nohy. Toto všeobecné miznutie nikoho nezaujíma, nepíše sa o ňom v novinách, nenarazíte naň na internete, a dokonca ani v knihách, ktoré majú tendenciu si podobné zvláštnosti raz za čas všimnúť. Každý deň sa vyparia tony kostí, svaloviny a hektolitre krvi! A nerieši to polícia, nerokuje o tom parlament, neorganizujú sa žiadne demonštrácie. Reakciou na túto bezprecedentnú stratu hmoty je prinajlepšom zhovievavý úsmev.

Keď sa Marie pokúša zapnúť si šaty na chrbte, omylom si pritom zacvikne kus suchej zvrastenej kože. Zabolí ju to – a vystraší. Ako dlho už asi jej chrbát vyzerá takto? V ktorom roku sa začala normálna vláčna pokožka premieňať na suchý povlak, ktorý sa pomaly rozlieza po tele ako nelútostný ekzém? Prečo si to nevšimla skôr? Prečo tomu nejakým spôsobom nezabránila? Bezradne spustí ruky popri tele. Keď si na šaty oblečie sako, nikto si to nevšimne, a pokiaľ sa rozhodne ho zobliecť, hádam nebude nikto tých pár nezapnutých centimetrov komentovať. Nikto k nej predsa nepríde a nepovie: *Preboha, ako ste sa sem mohli dostať takto oblečená! Zdvihnite sa a utekajte, ale radšej zadným vchodom, nech vás nikto nevidí!*

Rozálii sa to každopádne páčiť nebude a s najväčšou pravdepodobnosťou jej to bude aj vyčítať. Nasadí to svoje neznesiteľné tiché sycanie a natlačí sa k nej tak blízko, aby Marie neprišla ani o slabiku z jej kritiky. Na druhú stranu Marie nepochybuje o tom, že sa na ňu Róza oborí tak či tak; vždy sa nájde niečo, čo ju rozladí a za čo bude môcť jej matka. *Mami, prosím ťa... – Mami, prečo si to urobila? – Mami, čo si si myslela? – Mami, ako ti to napadlo?*

Do *mami* sa predsa sprace všetko, je dosť široká a robustná, unesie sťažnosti od výmyslu sveta.

Šaty si nechá nedopnuté. Z toho suchého, umrtného miesta na chrbte jej je zle a chce naň čím skôr zabudnúť, odložiť ho ako staré haraburdie, ktoré už ničomu neslúži a nikto ho nepotrebuje, ale nič také nie je možné, svoju kožu musí niesť ďalej, musí niesť svoj trest.

Dosť dlho sa samej seba naozaj nedotýkala. Robí len to nevyhnutné a väčšinou sa snaží nesaiahať na svoje telo holou rukou. Keď si farbí vlasy, má jednorazové rukavice, keď sa mydlí, nastokne si hrubú rukavicu na umývanie. Vo väčšine prípadov sa dá priamy kontakt nejako vhodne obísť; len keď si roztahuje pysky, musí ich palcom a ukazovákom roztvoriť do strán – ale zakaždým sa snaží využiť čo najmenšiu možnú plochu svojich prstov. Všetka tá starostlivosť, ktorú si poskytuje, je síce dôkladná, ale nikdy nepresiahne najnutnejšie minimum – ide o zdvorilostné úkony, ktoré zodpovedajú akejsi všeobecnej predstave, ako sa o seba starať, nič viac. Prípadá si, akoby sa starala o niekoho cudzieho, koho má na starosti a nemôže sa ho zbaviť, nech by akokoľvek veľmi chcela.

Kedysi čítala o prípade manželky, ktorá zadusila vankúšom svojho manžela trpiaceho demenciou, o ktorého sa posledné tri roky jeho života starala. Žena pred súdom uviedla, že už sa na to nemohla pozerať, skrátka nemohla. Ó, ako jej Marie rozumela, aj keď nahlas by to nikdy nevyslovila. Bola by, samozrejme, pobúrená ako všetci ostatní. *Však je to hrozné? Naozaj príšerné, čo sa ľuďom občas zrodí v hlave.*

Oblečie si sako a učeše vlasy, v hrebeni ich zostane viac než obvykle. Bojí sa, že o pár rokov skončí ako bábika na spráchnivenej povale; keď ju niekto pohladí po hlave, zostanú mu v rukách celé chumáče vlasov. Pri korienkoch sa jej zajaagá šedivý pruh. Plánovala, že ešte pred svadbou zájde k holičovi, aby čo najpresvedčivejšie zakryla krikľavé náznaky staroby, s ktorými, našťastie, ešte bolo možné niečo urobiť – nie je to také beznádejné ako s viečkami, ktorých vyťahaná koža sa jej tlačí do očí tak intenzívne, že ju z toho občas rozbolí hlava, alebo s vyťahanými lícami, ktoré sa Marii vlnia okolo čelustí a robia z nej smutného buldoga, alebo s chrptom dlaní, ktoré sú obité a suché ako kôpky lístia. O vlasy sa, našťastie, dá ľahko postarať, stačí len jedna návšteva kaderníctva, aby šediny na niekoľko týždňov zmizli. Lenže Marie to nestihla.

Jej kadernička, hlučná žena, čo neustále prežúva a mlaská, si posunula pracovnú dobu tak, aby mohla domov odchádzať už krátko popoludní, a časy, ktoré by sa Marii hodili, už mala všetky obsadené.

„Vážne by ste ma nikam nevopchali? Vydáva sa mi dcéra,“ zaprosí Marie.

„Nevopchala,“ odvetí kadernička prísne. Marie by jej za tú nadutú neochotu najradšej vynadala, ale namiesto toho sa zdvorilo rozlúči a chce zložiť. Lenže tesne pretým, ako stlačí tlačidlo, začne kadernička bez vyzvania vysvetľovať, prečo odchádza domov tak skoro: syn jej začal robiť starosti, vláči sa s kamarátmi a odmieta rodičom povedať, kam spolu vyrážajú. Často z neho cítiť cigarety a alkohol a ona sa bojí, veľmi sa bojí, kam až to môže zísť, a tak je viac doma, aby mohla na syna po škole dozerať.

Marie o tento výron úprimnosti nestojí, a tak je celý čas ticho a dúfa, že sa kadernička dovtípi. Lenže ona žiadnu reakciu v skutočnosti nečaká. Marie drží telefón pár centimetrov od ucha a cíti, ako sa jej v tele začína hromadiť zlosť. Túži kaderničku umlčať, zraziť ten sebaľútostivý prúd, ale niečo ju zadrží; časť jej ukonanej

mysle si totiž uvedomuje, že takto to robíme všetci – potrebujeme sa uistiť, že nás ostatní ešte počujú, že k nim naša reč skutočne doľieha, a tak ich obmotávame a stláčame ako had slovami: *Teraz ma počujete? Teraz? A čo teraz? Teraz ma už určite počujete, tak je to správne, a teraz už takmer nemôžete ani dýchať, tak pekne a svedomito ma konečne počúvate.*

„Keď sa kúpe alebo už spí, tak mu pre istotu prehľadávam tašku a oblečenie,“ priznáva kaderníčka. „Na tom nie je nič zlé. Som jeho mama! Ja predsa musím vedieť, čo sa deje!“

Marie nepochybuje o tom, že kaderníčka trúsi svoje starosti so synom medzi všetky svoje zákazníčky a zákazníkov. Každý z nich dostáva kúsok spravodlivo naporciovaného nešťastia, veď cudzí ľudia sú bezpeční, celkom bezpeční, pokiaľ sú vo vhodnej chvíli zaskočení nevyžiadanými dôvernosťami. Zmôžu sa akurát tak na to, že prikyvujú a mlčia, čo je však často najviac, čo pre seba dve bytosti môžu urobiť.

Marii by však ani náhodou nenapadlo zveriť sa kaderníčke, aké má problémy s Rózou. Jednak by jej pripadalo nevhodné a hlúpe hovoriť o tom s niekým cudzím, jednak bola celkom presvedčená, že v jej a Rózinom prípade ide o niečo iné; u nich predsa pod populdivosťou, výčitkami a hádkami planie zdravé, životaschopné jadro. Niekedy je síce ťažké v to veriť, ale stačilo by iba silou odhŕnúť všetky tie prchavé nedorozumenia a bolo by tam – celistvé, silné, krásne. Lenže Marie si je zároveň vedomá – a na to myslí iba veľmi nerada –, že práve tieto vrstvy hádok niečo vážia; tlačia na jadro tak silno a tak dlho, že pod ich ťarchou môže začať praskať, až nakoniec jedného dňa nenávratne pukne, puk, puk a koniec.

Vyčistí si topánky a dá do kabelky pár nevyhnutností: rúž, pudrenka a vreckovky. Róza síce tvrdila, že ona rozhodne nehodlá rumázgať,

ale Marie vie, že každú, aj tú najvecnejšiu nevestu nakoniec môže premôcť dojatie, a ona chcela byť tou, ktorá bude dcére nablízku. Podobná predstava ju nadšene teší, veď ako matka má na to plné právo, nikto iný by túto úlohu nemohol zvládnuť.

Zavrie za sebou dvere bytu, starostlivo zamkne a výťahom sa zvezie dole. Na zemi kabíny je rozšliapaný kus rožka. Rozčúli ju, že po sebe niekto nechá taký neporiadok a ostatní sa tomu len prizerajú, bez rozmyslu, bez výčitiek. Nuž tak čo, vraví si trpko, tento priestor zdieľame len nachvíľu a potom sa každý zatvoríme vo svojom bytíku, vo svojej klietke, ktorú si natrieskame a zariadime pekne podľa seba, na ničom z toho, čo sa odohráva pred jej dvermi, nezáleží. Toto sa ma netýka, mrmľú si v duchu, ne-tý-ka!

V poslednej dobe si Marie telefónom fotí ohorky, žuvačky a vreckovky pohádzané na uliciach a dobre vidí, ako pribúdajú. Niekoľkokrát dokonca na dlažbe zahliadla aj mŕtve telá vtákov, povalujúce sa tam ako desivé zabudnuté hračky; to ju však zakaždým znepokojí natoľko, že sa k nim nedokáže ani priblížiť, nieto si ich vyfotiť. Predstavuje si, že všetky tie odpadky ľudí jedného dňa zavalia, ich vlna vystúpi až k oknám, potom ich prerazí a bude neprestajne prúdiť dovnútra, do všetkých vyčakaných bytíkov.

Pred pár mesiacmi dokonca poslala fotky na tunajšiu radnicu a pripojila k nim mail o tom, že v takomto prostredí sa predsa nedá dýchať, ale nikto jej neodpovedal; pravdepodobne sa všetci tým haraburdím už dávno zadusili a teraz ležia pred svojimi počítačmi, bezvládne telá s hlavami zaborenými v klávesniciach.

Tá predstava sa Marii zvláštnym spôsobom pozdáva.

Keď vyjde na ulicu, zasvieti jej do tváre ostré nekompromisné svetlo. Lúče jej dopadajú na chrbát, potom sa rozpustia, hladko sklznú dole po chrbtici a zanechávajú po sebe chlácholivé teplo, akoby ju niekto potrel vzácnymi masťami.

Jej telo, ktorého sa celé týždne nikto nedotkol a ktoré sa s každým uplynulým dňom, hodinou, minútou iba rúcalo samé do seba ako starý spráchnivený dom, sa zrazu celé ponára do milostivej žiary a tepla – konečne milované, konečne zaopatrené.

*

V aute je ťažký vzduch, ktorý neosvieži ani staručká klimatizácia. Marie si pripadá, akoby sa jej starostlivo nalíčená tvár začala rozpušťať. Farba na lícach, púder a rúž sa klížu po starej vyťahanej pleti a nechávajú za sebou iba slabé smutné šmuhy. Dobre si uvedomuje, že by bolo jednoduchšie chodiť nenalíčená, no bez make-upu by dala najavo, že už to vzdala; že sa zriekla tej časti ženskej ozdoby, ktorá je síce zbytočná, a v jej prípade dokonca na škodu, ale jej prijatím sa žena stáva zrozumiteľnou, čitateľnou, akceptovateľnou. Farbami sa žena predsa nemaskuje preto, aby sa vyhranila, ale aby čo najprirodzenejšie splynula so svojím okolím. Marie si otrie zbytky púdro z čela a zaumieni si, že si líčenie poopraví tesne pred tým, než vystúpi z auta.

Od tej doby, čo odišla do dôchodku, musí počítať každú korunu. Keby si neprivyrábala strážením detí, nevie, ako by každý mesiac pokryla všetky výdavky. Radšej nechce myslieť na to, ako dlho ešte bude schopná pracovať. Predstavuje si samu seba ako stroj, ktorý sa nesmie zaseknúť.

Nájom sa každý rok o niečo zvyšuje. Čiastka sa spokojne vyníma na zmluve, ktorú treba každú zimu opäť podpísať. Niekedy je na vine inflácia, s ktorou majiteľka bytu šermuje ako ostrou šablou, inokedy je dôvodom zas *bežná trhová cena*, a niekedy majiteľka dômyselne spojí oba argumenty dohromady. Marie z času na čas premýšľa, čo všetko by mohla v krajnom prípade predať – šperky po matke, iste, potom je tu ešte aj auto. Ale vari by zaň dostala viac než pár

tisíc? A hlavne – Marie sa nechce vzdávať toho príjemného pocitu, že môže kedykoľvek odísť, nie je dôležité kam ani prečo, najpodstatnejšia je existencia samotnej možnosti. Má na výber, ešte stále má.

Marie zapne rádio. Jedna zo staníc, kde si nepotrpia na hudbu, práve vysiela rozhovor s akousi mudrlantkou, o ktorej Marie jakživ nepočula. Podľa hlasu nemôže mať oveľa viac než tridsať a hovorí o tom, že s tým, ako miznú a vymierajú celé druhy, sa zvyšuje riziko kolapsu a veľkých nepredvídateľných zmien, ako sú napríklad doposiaľ neznáme choroby. Marii sa zdá podivuhodné a trochu podozrivé, že žena seabavedome hovorí o takých zložitých veciach bez toho, aby pritom zaváhala či zapochybovala; hovorí plynule, akoby si všetko dopredu napísala na papier a teraz to len nahlas čítala. Kde mladá žena berie seabedôveru vystupovať s takou samozrejmou? Ako to všetko vlastne môže viesť? Azda ju tak ako Mariu nezviera permanentný pocit, že jej slová nikoho nezaujímajú, a ak predsa len niekto vyzerá zaujatý, tak svoj záujem len šikovne predstiera? Ženin seabavedomý hlas v rádiu Mariu rozosmutňuje, otvára sa v nej priepasť, do ktorej nechce nahliadnuť. Rozhovor sa, našťastie, rýchlo skončí a nasledujú správy. Jedna z nich informuje o mužovi, ktorý sa zapálil na protest, ale Marie nezachytí proti čomu alebo komu – hlásateľka koniec vety zamrmle a zvláštne prehltnie, akoby si tým nebola istá alebo možno chcela o príčine zámerne mlčať. Marii okamžite napadne, že tu dotčný po sebe určite niekoho zanechal. Ženu? Deti? Súrodencov a možno rodičov? Ak chcel protestovať, mohol si predsa vybrať spôsob, ktorým nikomu neublíži. Okrem toho sa zvyčajne bude v správach riešiť najmä to, ako sa zniesol zo sveta, a nie dôvod protestu – nech už bol akokoľvek závažný. Nedá sa predsa len tak zmiznúť a necítiť zodpovednosť za tých, čo tu zostanú.

Začne jej trešťať hlava a tak správy radšej vypne, veď všetko podstatné sa udeje aj bez jej pričinenia, bez jej súhlasu.

Odbočí z diaľnice a vydá sa cestou medzi lesy a polia. Stiahne okienko a vdychuje vôňu smrekov, pozoruje, ako mäkké svetlo prúdi medzi ich vetvy a delí sa na malé zlaté rybníčky vlniace sa na kameňoch a ihličí. Hrdlo sa jej v tom okamihu stiahne nečakaným šťastím, ktoré ju zasiahne silno a z ničoho nič, ako by do nej zozadu narazil nákladiak. Po predchádzajúcej úzkosti už nezostala ani spomienka.

Na malú chvíľu sa cíti s tým všetkým prepojená – vetvy sú jej prstami, ktorými prúdi miazga, vlasy jej poletujú vzduchom spolu s pavučinami a žltkavými chumáčmi, nohy vrastajú hlboko do zeme, kde sa pevne prepletajú s koreňmi. Marie cíti, že sa jej nemôže stať nič zlé – neexistuje nikto, kto by jej v tej chvíli mohol ublížiť. Vzápätí sa však ten opojný pocit nečakane preleje do ďalšieho a ďalšieho, až z neho nakoniec zostane len pár riedkych ťahov. Zas je tu len ona sama, ona a auto, auto a ona.

Keď konečne dorazí na miesto, už z diaľky zbadá šnúru zaparkovaných vozidiel. Zastaví na ich konci. Rýchlo si napraví líčenie a dáva si pritom dobrý pozor, aby sa pozerala len na jednotlivé časti svojej tváre, akoby ju spätným zrkadlom sama chladnokrvne rozrezávala; pohľad na neuspokojivý celok by ju mohol sklamať a príliš rozrušiť.

Keď vystúpi z auta, vidí, že k rybníku je to ešte poriadny kus. Róza mala v tomto ohľade jasné požiadavky – chcela, aby svadobčania parkovali ďaleko od samotného obradného miesta a autá nepôsobili rušivo na fotkách.

„Je to iba kúsok, tak to hádam nebude pre nikoho problém,“ písala v maili, ktorý pred týždňom rozoslala všetkým hosťom. Marie sa dotklo, že ju zahrnula do hromadnej správy – bola iba ďalšou adresátkou, nič viac, no vzápätí sa napomenula, že dcéra sa istotne prehýba pod tiažou povinností a nemá čas písať každému hosťovi jednotlivo. Okrem toho, keď si prešla zoznam e-mailových adries,

našla medzi nimi aj Štěpánových rodičov. K nej aj k ženíchovej rodine teda pristupovali rovnako a bolo od nej malicherné, že sa nad niečím takým vôbec pozastavila.

Vyrazí mierne svahovitou cestou. Nebo je také modré a čisté, až to vyzerá, že ho niekto vydrhol špeciálne pre dnešný deň. Presne takto má vyzeráť svadobný deň jej dievčatka, pomyslí si Marie, presne toto si zaslúži.

Rozhliada sa okolo seba, ale nikoho nespoznáva. Z Rózinej strany mala doraziť iba ona. Jej muž – Rózin otec – zomrel pred tromi rokmi a prarodičia sa pobrali, keď bola dcéra ešte malá. Príbuzní z mužovej strany bývajú poväčšine na druhej strane republiky, a hoci pôvodne chceli doraziť, všetkým sa do toho priplietli rôznorodé okolnosti: sesternica má rizikové tehotenstvo, bratranec dostal prácu v zahraničí a v skúšobnej dobe si nemôže dovoliť prísť do Čiech, a teta, ktorá Rózu zbožňuje, čaká v nemocnici na výmenu bedrového kĺbu. Róza to všetko brala s pokojom a pochopením, ktoré Marie obdivovala. Nikomu nič nevyčítala a všetkým odpisovala v zmysle, že sa nič nedeje a že svadbu môžu spoločne osláviť aj neskôr.

Nedostatok príbuzných na svadbe sa Róza snaží vyvážiť kamarátmi, z ktorých mnohých Marie pozná: svedkyňu Šárku alebo spolužiakov zo strednej. Zato Róziných priateľov z vysokej by identifikovala len s ťažkosťami.

Niektorých stretla na oslave dcériných narodenín pred niekoľkými rokmi a ďalších zas pozná z fotiek, ale do tejto kapitoly Rózinho života už nepatrila a dcéra ju do nej ani nikdy nepozvala; Marie sa mohla iba opatrne vypytovať a dávať si pritom dobrý pozor, aby Rózu nepopudila prílišnou zvedavosťou. Napriek tomu sa dostala k niekoľkým cenným informáciám – vedela, že Róza sa pohybuje v určitom okruhu piatich-šiestich ľudí, s ktorými trávi víkendy, niektoré sviatky a vyrážajú spolu na výlety alebo krátke lacné dovolenky.

Marie má radosť, že dcéra je spokojná a žije život, aký jej vyhovuje. Existuje však jedna vec, ktorá ju mrzí, ale zároveň sa za ten pocit hanbí a nikdy by o ňom s nikým nehovorila – Róza si počas štúdia osvojila zhovievavý, trochu prezieravý tón, ktorý nasadzuje zakaždým, keď sa s matkou začnú baviť o téme komplikovanejšej, než je výpočet noviniek o príbuzných. Marii sa zdá, že dcéru jej názory rozčuľujú a iba úplné sebaovládanie jej umožňuje, aby s ňou dokázala tráviť čas. Pritom sa naozaj snaží sledovať správy a aktuálne témy, no zakaždým, keď chce niektorý zo svojich poznatkov Róze hrdo predstaviť, dcéra začne netrpezlivo, rýchlo pokyvovať hlavou a na tvári sa jej usídlí neprirodzený tuhý úsmev, akoby ho tam niekto vytetoval. Je zjavné, že si praje, aby matka čo najrýchlejšie skončila, tá prosba jej šľahá z očí: *Prosím, prosím, prosím, mlč už, maj predsa rozum*. Marie sa pri každom takom zahanbujúcom zápasení snaží predstierať, že si Rózinu reakciu nevšimla, ale to oslnivé poníženie sa jej zas a znova vypaľuje na sietnicu.

Čoskoro tak v rozhovoroch s Rózou prestane otvárať nové témy a iba netrpezlivo vyčkáva, s čím príde ona. Našľapuje krajinou konverzácie obozretne, aj ten najmenší neuvážlivý krok by totiž mohol znamenať, že šľapne na ničivú mínu, ktorá vyhodí celé starostlivo budované prímerie do vetra.

Nie je si istá, či Róza tú zmenu v komunikácii vôbec zaznamenala.

Marie sa usilovne rozhliada po okolí, ale nikde nevidí Rózu ani inú známú tvár. Okolo nej vystupujú z áut cudzí mladí ľudia, zdravia sa a bozkávajú na tváre, všetci sú zarážajúcim spôsobom krásni, vyžaruje z nich prenikavá striebristá žiara, ktorá je o to výraznejšia, že o nej jej nositelia zjavne nemajú ani poňatia. Vychádza z nich akosi mimochodom, akoby si skrátka nemohla pomôcť; nemohla predsa neprestúpiť tými mladými oslnivo životaschopnými mužmi a ženami.

Marie má pocit, akoby sa snažila votrieť na udalosť, kam nepatrí. Nikto ju nezdraví, nikto sa k nej nehlási. Načuchrá si splasnuté vlasy a narovná pokrčené šaty, ale je to márna, smiešna snaha, ktorou len dáva zreteľnejšie najavo, ako veľmi je tu cudzia.

„Pani Dostálová, pani Dostálová!“

Srdce jej poskočí.

„Tak tu ste!“

Ženie sa za ňou Šárka, Rózina svedkyňa, ktorá má na starosti hostí a časový harmonogram. Marie ju pozná celé roky a má ju veľmi rada, Šárka je zdvorilá a veselá, k Róze sa správala vždy pekne a Marie nepochybuje, že sa rovnako pekne správa aj k svojej matke a otcovi, ktorí sú na ňu istotne pyšní a nepripadajú si ako párik hlu-pákov, kedykoľvek pred ňou otvoria ústa.

„Róza vás zháňala,“ oznámi jej Šárka udychčane a Marie cíti, ako sa v záplave neznámych ľudí konečne stáva viditeľnou. Samozrejme, že sem patrí, samozrejme, že je jej prítomnosť dôležitá – ved' ju jej dcéra potrebuje!

„Kde je?“

„Vnútri v reštaurácii,“ mávne Šárka rukou niekam za seba.

„Stalo sa niečo?“

Pokrčí ramenami. „Myslím, že nie. Iba vrela, že vám niekoľkokrát volala a že máte byť taká láskavá a prísť za ňou.“

Marie vie, že Róza určite nepoužila výraz *či by bola taká láskavá*, ale oceňuje, že ho Šárka k odkazu tak taktne narýchlo prišpendlila. Zašmátra v kabelke, nahmatá mobil a strhne sa. Päť zmeškaných hovorov. Iste, bola na ceste a nemohla odpovedať – napokon vyzváňanie ani nepočula –, ale Róza jej niekoľkokrát ukazovala, aké jednoduché, fakt jednoduché je používať handsfree.

„Tu to iba stlačíš – a môžeš úplne normálne hovoriť. Vidíš to? Rozumieš tomu?“